

ENERGIE ALS BRON VAN ALLE LEVEN.

Discussie-avond,
8 september 1958.

Er bestaat een wet, die zegt, dat energie wel omgevormd kan worden, maar niet teloor gaan. Op grond daarvan kunnen we dus aannemen, dat er één bepaalde hoeveelheid energie is in het heelal, en dat deze energie daar altijd aanwezig zal blijven.

Die wet is oud en er is een tijd geweest, dat men dacht deze wet ongeldig te kunnen maken. Het bleek n.l. dat bij sommige omzettingsprocessen kleine hoeveelheden energie op onnaspeurlijke wijze verloren gingen. Maar men kwam toen al heel gauw tot de ontdekking, dat zelfs in de micro-cosmos de duizend-en-één nacht niet is uitgestorven. Want als een soort geheimzinnige Dief van Bagdad zwierf daar het neutrino rond. Een klein deeltje, dat de eigenaardigheid heeft om energie, vooral energie in positieve vorm, onmiddellijk tot zich te trekken.

Er zijn natuurlijk heel wat eigenaardige deeltjes in het Al. We kennen b.v. het zeer onstabiele meson. Een meson kan het best worden beschreven als een soort val. Het begint n.l. met een neutraal deeltje, dat heel eenvoudig een electron - en dan bij voorkeur een positief electron - vangt. Van af dat moment is er een nieuwe eenheid geboren, die zich zeer snel weer ontbinden kan. Dergelijke deeltjes houden energie dus tijdelijk vast en werken vergelijkend als een tijd-weerstand. Het is dus een verplaatsing van energie-ontlading van het ene moment naar het andere. Het is misschien aardig erbij te vertellen, dat deze deeltjes vooral belangrijk zijn voor het tot stand brengen van cosmische stralingen. Hun ontbinding kan dan n.l. in de bovenste lagen van een atmosfeer een soort ketting-reactie teweeg brengen.

Tot nog toe hebben we dan nog niet veel gezegd over: alle leven. Maar daar komen we nog aan toe. Want wanneer we nagaan wat energie doet zonder ons een ogenblik in haar werkelijke geaardheid te verdiepen, dan blijkt, dat deze energie o.m. de eigenaardigheid heeft zich in materie te vestigen. Men kan dat door weging uitmaken. Wanneer men b.v. een proton en een electron samenvat in één band, dan blijkt, dat het gewicht van beide groter is dan van elk afzonderlijk en ook groter dan door de gezamenlijke massa zou kunnen worden verklaard. Gelijktijdig kunnen we nagaan, dat - wanneer we die twee weer splitsen - een hoeveelheid kracht vrij komt, vaak omgezet in beweging, in andere gevallen in warmte. Die kracht, die uit die kleinste delen voort komt en in die kleinste delen aanwezig is, mag wel in de eerste plaats verantwoordelijk worden gesteld voor elke atomaire en moleculaire samenstelling, die we kennen. Maar ook dat is nog niet genoeg. Want hoe kwam het eerste leven b.v. op aarde tot stand?

De aarde was betrekkelijk warm. De atmosfeer droeg nog zeer veel waterdamp, maar we hadden de eerste wereldzeeën. Doordat er minder water was dan tegenwoordig, was de zoutoplossing in die zeeën iets hoger en iets anders van samenstelling. Toen nu een ogenblik de straling van de zon onmiddellijk in die zee kon doordringen, werden daar de eerste cellen gevormd - een soort eiwitten. Daarna is er nog eens zo iets gebeurd en toen kregen we een eigenaardig systeem van celdeling, dus cellen, die

zich konden voortplanten en gelijktijdig uit de omgeving materiaal voor hun celbouw door osmose konden opnemen. Vandaaruit is eigenlijk het leven gegroeid. Dus dit zijn organismen geworden, zij het micro-organismen. En alle leven op aarde stamt daarvandaan.

Hoe die straling tot stand komt, is een betrekkelijk ingewikkelde kwestie. De originator van die straling is uw zon. En nu heeft die zon een heel eigenaardig werkingsproces. Zij werkt hoofdzakelijk met waterstof en carbon (kool). Deze waterstof en carbon worden omgezet. Je zou kunnen zeggen, dat carbon daarbij niet direct betrokken is, maar het proces hoofdzakelijk bespoedigt. Als tussentrappen zien wij o.a. helium optreden. Het is een kwestie van zes schakels, die door de hoge temperatuur van de zon achtereenvolgens optreden. Die temperatuur is hoog 20.000.000 graden. Het proces zelf speelt zich langzaam af. Wanneer we willen aannemen, dat de toestand, die thans op de zon bestaat uitgezonderd haar energetisch vermogen, weer precies gelijk moet zijn, dan zal de periode, die verloopt, rond de $5\frac{1}{2}$ miljoen jaren zijn. Het is dus een langzaam proces.

Tijdens dit proces worden voortdurend kleine deeltjes vrij gemaakt. We gaan n.l. naar een eenvoudiger en lichter element toe. Het gevolg is, dat deze deeltjes worden afgeschoten. Zij raken daarbij in de eerste plaats de massa van de zon zelf. Die kernmassa echter zet dit om, voor een groot gedeelte in warmte. Vandaar dat zij haar hoge temperatuur in de kern kan behouden. Wat overblijft - dat is vooral dus in de atmosfeer - wordt uitgestoten. Soms gebeurt dit in de vorm van grote vlammen, die we in de corona zien optreden. Daarbij wordt dan stof a.h.w. in gasvormige toestand de ruimte in geslingerd. Een deel daarvan ondergaat een ontbindingsproces, waarbij we dan o.a. weer de genoemde neutrino's zien optreden als krachtdieven; daarnaast echter zien we protonen en neutronen en ook electronen van beiderlei inhoud ontsnappen. Deze gaan de ruimte in met een zodanige snelheid, dat ze door de massa van de zon niet kunnen worden teruggetrokken.

Zodra zij in de buurt komen van een andere massa, gaan zij zich sneller bewegen. Die snelheid is zo hoog, dat zij, wanneer zij opnieuw in materie komen, daar een ontbinding veroorzaken. En dan is het net als bij een ketting-reactie. Wanneer één zo'n deeltje komt en boven ergens een molecule of een atoom aanraakt, dan is er grote kans, dat hier twee of drie kleine delen loskomen. Deze gaan naar beneden en dat zet zich nog verder om, tot op de duur de materie zo groot is van dichtheid, dat praktisch alle straling weer wordt geabsorbeerd, alle kracht wordt opgenomen. Zo dankt de aarde dus een heel groot gedeelte van haar energie aan de zon, die dit door middel van straling aan haar geeft.

Een neveneffect van deze straling is het licht, d.w.z. een trilling, die door een bepaalde emissie van deeltjes tot stand komt in elke omringende materie en een refractie (dus een weerkaatsingsverschijnsel) tot stand brengt plus een zekere ontbinding overal, waar materie wordt getroffen. Vandaar dat niet alles dezelfde kleur heeft. De wijze waarop een deel van die trilling wordt geabsorbeerd en dan van die deeltjes een deel wordt teruggeworpen, bepaalt de kleur.

We weten nu, dat de zon deze kracht geeft. En we weten ook, dat de aarde daardoor het eerste leven kon dragen. Nu blijkt echter, dat alle omzettingsprocessen op aarde mede door die lichtkracht - dus door de straling van de zon - tot stand wordt gebracht. Zonder die zonnestraling kunnen de gewassen niet groeien, die op het ogenblik deze aarde b.v. zuurstof maken doet. Dan zou chlorophyl geen werking hebben. Zonder deze lichtkracht - zij het nog zo diffuus - zou het niet mogelijk zijn, dat door ongelijkmatige verwarming atmosferische stromingen ontstaan. En die zijn nodig. De beweging van de atmosfeer is noodzakelijk om de aanwezige zuurstof en ook andere gassen overal gelijkmatig te verdelen. Hierdoor eerst wordt het u mogelijk adem te halen en te leven zonder enig bezwaar.

U heeft allemaal wel eens gehoord, dat er bergen zijn, waarin een klein dal b.v. met koolzuur is gevuld. Degene, die daar binnengaat, stikt. Zo zou het met de hele aarde zijn, wanneer er geen beweging van lucht was. Die argumenten, alle tezamen, zijn hopelijk voldoende om voor u aanmerkelijk te maken, dat wij allen energie - als uitgedrukt o.m. in straling - nodig hebben om te kunnen bestaan. En nu gaan we nog een stap verder.

In uw lichaam spelen zich voortdurend chemische reacties af. Elk van die chemische reacties bevordert niet slechts een omzetting van stoffen, maar maakt ook energie vrij. Vandaar dat u warmbloedig bent; vandaar dus, dat u een zekere temperatuur hebt. Hoe beter dat verbrandingsproces of oxydatieproces in het lichaam zich afspeelt, hoe groter uw vitaliteit, hoe groter ook uw zenuwkracht in de meeste gevallen. Begrijpelijk, want u werkt voor elke reactie ook met kracht, met energie. Energie, die we veelal hebben vergeleken met elektrische energie, ofschoon ze niet precies hetzelfde is. Wat het stoffelijk leven betreft, durf ik te stellen: Energie is noodzakelijk voor de vorming van alle materie. Energie is verder noodzakelijk voor het ontstaan van organisch leven en voor de instandhouding daarvan.

Maar dat is maar een heel klein deel van wat er overal bestaat. We hebben in de eerste plaats te maken met andere werelden. En dan bedoel ik niet alleen andere werelden in de cosmos ergens, materiëel, maar ook werelden zoals de onze.

Wanneer we dat nu weer willen gaan bezien, dan is het goed om nog eens te kijken naar het proton. Het proton kan n.l. ontbinden, uiteenvallen. Wanneer het zich ontbindt, komt er een ogenblik, dat geen materie vaststelbaar is maar wel een magnetisch veld. Een magnetisch veld is dus een golfvormige beweging a.h.w. van meer en minder kracht, in een lijnenstelsel uitdrukbaar. Die magnetische velden zijn onze voeding, onze lucht, onze ademhaling. Wanneer u lucht ziet en u brengt die in werking, dan kan die lucht stof meenemen, ze kan papier meenemen. U heeft misschien wel eens zo'n klein wervelwindje zien staan ergens op de hoek van een straat, duidelijk zichtbaar door de warreling van stukjes papier, vuil, zand, die mee opgenomen werden. Wij zijn eigenlijk ook een soortgelijke werveling in onze wereld. We zijn niet materie maar in de eerste plaats: beweging. Een beweging, die begrensd is t.o.v. de omgeving, maar wel uit die omgeving vele dingen kan meenemen. Vandaar onze mogelijkheden tot materialisatie, onze plooibaarheid van astrale vorm, etcetera.

Ook hier weer is er kracht nodig, energie. Zou er geen energie uit de cosmos te ontnemen zijn, dan zou het ons onmogelijk zijn voort te bestaan. Ook geestelijk kan er geen enkele vorm bestaan, die zich niet voortdurend kan voeden met kracht, waar elk bestaan in zichzelf betekent een verbruik van krachten en ook een afgeven van krachten. Hiermee komen we al een klein beetje meer naar de universele kant toe. Want we hebben nu dus gesteld, dat ook kracht - als uitgedrukt in bepaalde velden - noodzakelijk is voor het bestaan van wezens, die niet-stoffelijk zijn; een andere vorm van leven, eveneens afhankelijk van kracht.

Wat is dan eigenlijk deze kracht? Kunnen we deze kracht omschrijven? Kunnen we die energie bepalen? Want ik heb nu veel woorden gebruikt over kleinste deeltjes, over werkingen in de zon, maar de kracht zelf, wat is die?

In de eerste plaats is ze niet materiëel. Toch kan zij massa hebben. Dat is het vreemde. Ik heb u zo even verteld, dat twee deeltjes tezamen zwaarder zijn dan het gewicht van beide afzonderlijk samengeteld. Er is kracht in geconcentreerd en kracht is weegbaar - en toch niet materiëel. Weegbaarheid is een kwestie van zwaartekracht-verhouding. We moeten een bepaalde zwaartekracht hebben om iets te kunnen wegen, te kunnen vergelijken. Dus er moet een vaste aantrekking zijn. We zouden dus kunnen zeg-

gen, dat deze energie klaarblijkelijk een vergroting van aantrekkingskracht t.o.v. massa betekent van een wereld. Zo geredeneerd is alle kracht, die we ergens ook maar vinden, niets anders dan energie. En wat is dan de kern? God.

Wij spreken over God, alsof Hij - nu ja - onze buurjongen is. We kennen Hem zo goed. We zijn erg eerbiedig, want Hij heeft het ver gebracht. Maar toch.... we menen, dat we Hem kennen. En dan zeggen we met een heel rustig gebaar: "Want God heeft hemel en aarde geschapen." Als dat waar is, dan moet God dus de kracht zijn, die de kern is van elke bestaansmogelijkheid. Dan zou ook God niet zonder energie kunnen bestaan. Een boude bewering? Misschien wel. Maar zelfs een bewustzijn betekent een reeks van reacties. Voor elke reactie is kracht nodig of een uitwisseling van kracht of een verschil van potentiaal. Logischerwijze is zelfs God kracht, energie en niets anders.

Wanneer we dan weer een klein beetje gaan afdalen van dit allerhoogste punt van ons betoog, dan blijkt ons al heel gauw, dat we aan een eenzijdige kracht niets hebben. Een kracht, die eenzijdig gericht is, kent geen weerstanden; kent dus ook geen beweging, geen effect. Zij is en daarmee is het uit. Conclusie: Indien God schept, moet er niet alleen sprake zijn van een kracht, maar van een kracht, die splijtbaar en richtbaar is. Het geheel van de kracht moet tegengericht zijn om het verschijnsel te baren.

En nu wil ik een ogenblikje denken aan het begin van alle zijn. Toen was er niets. Ook geen oerstof, geen oermaterie. Er was niets. Wij zien echter, dat wanneer twee krachtvelden elkaar snijden, zij trachten elkaars effect op te heffen. Of anders gezegd: Wanneer twee energieën met elkaar in botsing komen, ontstaan er wervelingen op die punten, waar geen van beide de overhand behaalt. Het eerste begin moet ongeveer zo geweest zijn. En dat pleit weer voor de buiging van het Al, de beslotenheid ondanks alles. Want stellen wij God als één punt voor, waarvan de kracht in alle richtingen uitgaat, dan is dat niet logisch. Dan zal die kracht nooit andere kracht ontmoeten. Er zal geen verschijnsel zijn en dientengevolge dus ook niet: schepping, leven, bestaan. Maar stellen wij, dat God deze krachten niet heeft uitgeworpen in een oneindig verband maar met een buiging, dan zal in die buiging de mogelijkheid bestaan, dat zij elkaar ontmoeten, elkaar versterken of elkaar verzwakken. Ongelijkmatigheid van krachtveld betekent de mogelijkheid tot verschijnsel.

Dit moet wel de eerste fase zijn geweest van de schepping. En dan kunnen we ons ook voorstellen, dat op de punten, waar deze verschillende krachtstromen elkaar ontmoet hebben, materie overbleef. Primitieve materie in de kleinste en de meest neutrale vorm: oerstof. Geen moleculair of atomair verband; alleen maar kleine wervelingen, die massa bezitten, omdat zij reageren op aantrekkingen van anderen.

Stel u dan voor, dat er niet één golf van kracht is, maar dat er meer zijn. Dan zal een volgende kracht een beweging veroorzaken, n.l. een reactie dus door aantrekking of afstoting in deze kleinste delan. Zij zullen daardoor ten dele tot fusie overgaan (het ontstaan van grotere en zwaardere delen of samengestelde deeltjes, een atoom of b.v. ook een proton, een neutron) en daarin is materie. Materie kent massa. Massa kent reactie. In deze reactie kan de eerste warmte ontstaan.

Hij sprak: "Het worde licht." En het werd licht. De scheppingswil was er vóór het woord. De scheppingswil is de eerste golf. Zij schept de conditie, waarin het bestaan van materie - dus in zich gebonden kracht - mogelijk wordt. Daarna de werking in deze materie; de trilling, die het licht betekent. Licht, dat op zijn beurt betekent: straling. Straling: druk. Druk op kleinste materie-delen betekent snelheid. Snelheid plus aantrekking betekent botsing. Botsing betekent gedeeltelijke ontbinding en uiteindelijk massa-vorming. Daarom ontstaat

dan in de cosmos de gloeiende nevelwolk, waarin de eerste ster geboren kan worden.

Wanneer nu deze massa zich bevindt in met elkaar strijdige krachtstromen, krachtvelden, dan is het logisch, dat zij daarop reageert. De wolk is niet stil, maar wervelt en wel in een bepaalde richting. Door deze werveling ontstaan effecten van kracht op de massa (o.a. middelpuntvliedende kracht maar ook aantrekkingskracht). Aan de rand een verdichting. Hoe dichter de massa, hoe meer zij naar buiten wordt uitgestoten, hoe verder zij ook stijgt van uit het eerste punt van werveling. Maar ze behoudt de beweging. Niet in de kern van de werveling maar aan de randen worden de eerste massa's geboren. In deze massa's ligt het totaal van bewegingsenergie. Er kan dus in die massa een zeer grote activiteit worden verwacht; in die massa kan ook worden verwacht een zeer hoge temperatuur als gevolg van die activiteit. En die hoge temperatuur is voldoende om een permanent omzettingsproces aan de gang te brengen.

Voor uw eigen zon is dat omzettingsproces voornamelijk in zes fasen onder te brengen. Er zijn echter zonnen zo groot, dat het hele zonnestelsel in een dergelijke zon zich zou kunnen bewegen. En dan zou er nog ruimte overschieten. Bij dergelijke grote zonnen is de massa anders en dus ook het omzettingsproces plus het aantal fasen. We zien in de eerste plaats, dat daar een sterker verbruik optreedt van waterstof (dus een snellere omzetting) en in de tweede plaats, dat helium daar minder sterk voorkomt. We zien zeer veel onstabiele isotopen van verschillende elementen, die echter zeer kort verschijnen en weer teniet gaan. In een dergelijke grote zon - ondanks haar veel grotere massa - is de omzetting binnen ongeveer $9\frac{1}{2}$ à 11 miljoen jaren voltooid. Ik heb maar een zeer kleine benadering gegeven van omvang en ik moet dus ruim blijven in de tijdsduur, die ik zet.

Al deze dingen produceren velden. Velden, die niet alleen liggen op het u bekende terrein. We hebben niet alleen te maken met magnetische en elektrische velden, met stralingsvelden, zwaartekracht en dergelijke. We hebben buitendien te maken met zeer hoog-trillende velden, waarbij de straling zelve bestaat uit het kleinste deeltje, de krachtdief, waar ik het zo even over had: het neutrino.

Wanneer neutrino's met een zeer hoge snelheid zich bewegen en masse in ongeveer gelijke baan, dan zal hierdoor een voortdurende energieontlading ontstaan van een zeer hoge frequentie. Een dergelijk veld maakt het mogelijk, dat absoluut onstoffelijke organismen bestaan, zich opbouwen en eventueel teniet gaan. Het is b.v. hierop, dat de mogelijkheid om een Scheingestalt, een imitatie-gestalte, te vormen en te bezielen op astraal gebied, berust.

Er zijn geen grote geheimen in de natuur. Zij is betrekkelijk eenvoudig. En het totaal van de kleinste delen, die een vaste waarde hebben, ach, ik denk, dat deze wereld met haar wetenschap op het ogenblik met twee, ten hoogste drie zal kunnen volstaan. Namelijk electron, proton en eventueel een neutrino.

x Een neutron?

- Een neutrino is overigens iets anders dan een neutron, hoor. Ze is niet hetzelfde. Een neutron is n.l. een proton, dat een zodanige binding heeft aangegaan, dat naar buiten toe geen kenbare krachttuitstraling meer plaatsvindt, geen activiteit. Een neutrino daarentegen is een kleinste deel, dat voortdurend energie absorbeert uit zijn omgeving en - wanneer het zijn maximale lading heeft gekregen - deze schoksgewijze plotseling weer vrijgeeft, waarbij het neutrino zelf dus teniet gaat. Maar een klein verschil. Maar ja, goed, dat is maar een kleine opmerking. Dat laatste deeltje overigens hebben wij eigenlijk niet eens nodig.

We kunnen dan werken met deze kleine deeltjes en daaruit een beeld van de schepping opbouwen. Zonder die kleinste deeltjes - dat zullen we wel allemaal met elkaar eens zijn - kan er geen leven bestaan, is geen

bewustzijn en geen denken mogelijk. Zelfs een goddelijke kracht moet deel zijn van de persoonlijkheid Gods om een schepping, een uiting van het Goddelijke mogelijk te maken. Hierop heb ik mijn betoog gebaseerd. Energie is de bron van alle leven. Wij kunnen misschien energie in haar primaire vorm goddelijk noemen. Het neemt niet weg, dat zij energie blijft.

Alle verschijnselen, waar en hoe ook plaatsvindende, berusten op energie-verschillen in krachtpotentieel. Er is niets mogelijk zonder kracht. Zelfs bij uw ademhaling absorbeert u niet alleen een zeker element, dat zich in uw lichaam met andere elementen kan verbinden en zich kan omzetten, maar absorbeert u ook kracht, dus lading. En het is deze, die mede uw organisch bestaan mogelijk maakt. Alles wat een wonder heet, is niets anders dan een spel van kracht in een van te voren vastgestelde richting. Of dit wonder nu is een verandering van water in wijn; een genezing van een melaatse; of misschien de schepping van een nieuwe wereld, altijd weer: kracht, energie. Het is dan ook begrijpelijk, dat wij, wanneer wij als denkende wezens bestaan, ons altijd erop zullen richten deze energie te gebruiken op de juiste wijze.

Wat blijkt nu? Dat onder zekere omstandigheden een krachtveld als lens kan optreden voor krachten van buiten. Men doet dat o.a. met bepaalde electronen-microscopen in de laatste tijd, waarbij men i.p.v. een gewoon raster een magnetisch raster gebruikt, dus een krachtlijnen-veld, dat de filtering van optreffende kleinste delen tot stand brengt en daardoor de indeling van de projectie. Wij weten, dat b.v. in de electronbuizen van een televisie-apparaat gebruik wordt gemaakt van een magnetisch veld om de electronenstraal, die naar het lichtgevend, reflecterend vlak wordt geleid, op zijn plaats te brengen op het juiste ogenblik.

Al deze dingen zijn technische toepassingen. Waarom zou er ook geen geestelijke toepassing mogelijk zijn? Wanneer wijzelf krachten bezitten, moet het mogelijk zijn op deze wijze ook van ons uit gebundelde krachten te zenden. Kunnen wij dit intens genoeg doen, dan kunnen wij leven scheppen.

Homunculus, de kunstmatig geschapen mens, is de droom van de alchemist. Hij is ook de nachtmerrie van de wetenschapsmensen, die steeds nog zoeken naar de methode om een levende cel te scheppen, die zichzelf blijft delen en voortplanten en niet sterft. Men gebruikt in de moderne techniek daarvoor straling van zeer hoge intensiteit. Men bestraalt bepaalde oplossingen en ziet daarin eiwitcellen ontstaan; ziet daarin cellen ontstaan, die althans primitieve tekenen van leven geven. Alleen.... ze gaan weer snel ten onder, omdat de kracht niet groot genoeg is, niet scherp genoeg gericht. Maar indien wij die kracht op enigerlei wijze kunnen bundelen, behoeven wij haar niet zelf te produceren; er is rond ons energie genoeg. Het enige, dat wij moeten doen is: Deze energie zo samen brengen in één gering brandpunt en een zodanige tijdsduur dit vol te houden, dat een energetische verzadiging van het bestraalde punt optreedt. En dan krijgen wij de afgrenzing t.o.v. de omgeving, dan krijgen wij dat primitief levensverschijnsel.

Een ander voorbeeld. Op het ogenblik specialiseert men zich op deze wereld o.m. in z.g. micro-chirurgie. Hierbij weet men o.m. chromosomen door bestraling een andere waarde te geven. Nu is een chromosoom een moleculair-structuur, die binnen een zaadcel, een eicel, a.h.w. eigenschapsdragend is, dus de verdere celdeling en haar geaardheid bepaalt. Wanneer men met de thans beschikbare menselijke middelen dit tot stand kan brengen, dan moet het evenzeer mogelijk zijn alleen door het richten van energieën van cosmische grootte, gehele werelden te verzadigen met leven. En wanneer ik dan terugkeer tot die oerzeeën - waar ik het zo even al over had - dan is het dus lang niet zeker, dat er maar één of enkele cellen zijn ontstaan. Waarschijnlijker is, dat zeer grote hoeveelheden van cellen praktisch gelijktijdig ontstonden; dat sommige daarvan konden voortbestaan

door een grote hoeveelheid opgenomen kracht en dus begrenzing t.o.v. de buitenwereld; daarentegen andere met minder kracht teniet gingen, zoals thans in de grote laboratoria tijdens de experimenten wel gebeurt.

Hoe wij ook willen kijken, waar wij ook willen zoeken, we zullen steeds weer energie vinden als een middel, als een kracht. Wanneer u zich beweegt, gebruikt u energie. Wanneer uw lichaam rust, herstelt het zich, zegt men. Zeker. Gelijktijdig echter stoot het verbruikte stoffen uit en bouwt het zich nieuwe energie-reserves op. Het rust niet volkomen. Het wijzigt slechts zijn functies enigszins.

Wanneer wij gaan zien naar de moderne samenleving: Uw licht, een vorm van energie, ontnomen aan magnetische velden en aan beweging. Beweging plus magnetisch veld is electriciteit. Ga kijken naar uw verkeer. Samenvoeging van elementen onder zekere temperatuur: explosie. Explosie is stuwning. Stuwning is voortbeweging, of het nu een raket is of een auto. Kijk naar uw spieren. Omzetting van de suikerreserves. Daardoor vrijkomen van energie door toevoeging van de zuurstof door het lichaam. Daaruit het vermogen tot beweging en langdurige beweging. Het is juist hierom, dat wanneer u een sportieve prestatie levert en u bent moe, een gemakkelijk opneembare suiker - b.v. druivensuiker - zeer snel herstel van potentie geeft; van energetische potentie dan wel te verstaan. Kortom, hoe wij ook zien en waar wij ook kijken, altijd weer de noodzaak, dat er kracht is.

Kijk naar de aarde zelve. In haar kern speelt zich - zij het onder een veel lagere temperatuur dan in de zon - ook een voortdurend z.g. radio-actief of atomair proces af. Ook hier wordt warmte en straling geproduceerd. En deze maakt ten slotte uw aardkorst bewoonbaar. Want zonder dit zou de kracht van de zon niet voldoende zijn. Zij zou in de aarde doordringen en geabsorbeerd worden. Het punt van botsing ligt ongeveer 3 km diep in de aardkorst. Daar is de aardstraling gelijk sterk aan elke resterende nog indringende straling. Het gevolg is, dat een zeker en betrekkelijk hoog potentiaal bestaat in de aardkorst zelve plus een deel van de daar dichtbij gelegen atmosfeer.

Ik kan u nog voorbeelden te over gaan geven, maar ik geloof niet, dat dat noodzakelijk is. Want ik meen u aangetoond te hebben, dat geen enkel verschijnsel kan bestaan zonder dat er een kracht is, die het verschijnsel mogelijk maakt. Ik heb u een aanduiding gegeven, waaruit ge kunt afleiden, dat materie niet kan bestaan zonder dat er eerst een kracht - of beter gezegd - een botsing van krachten is. Ik heb getracht u aan te tonen, dat zelfs de werkingen, die de zon op de aarde heeft, noodzakelijk zijn voor de aarde en uitwisseling van kracht betekenen. Kracht, die tot stand komt door het voortdurend ten onder gaan en herboren worden van kleinste delen. Een omzetting, die voortdurend voortgaat.

Ook bij ons: Energie is noodzakelijk; zonder dit geen leven, geen bestaan. Ik heb zelfs de enigszins esoterische vraag aangesneden van God. God moet kracht zijn, energie zijn. Zonder dit geen schepping. Zonder dit geen God, Die Zich uiten kan. Ja, zelfs geen bewustzijn volgens de ons bekende wetten. U ziet het, hier ligt het hele probleem voor U uitgestald: Zonder kracht geen leven. Energie is de bron van alle bestaan.

Al hetgeen we op het ogenblik betoogd hebben, is natuurlijk wetenswaardig. Maar het kan alleen belangrijk zijn, wanneer het ons een klein tikje verder brengt dan alleen maar: het weten. Wanneer we begrijpen in wat voor een heelal we bestaan, wanneer we begrijpen kunnen hoe energieën van de meest verschillende geaardheid en soort voortdurend ons leven uitmaken, ja, ons leven zijn, dan zal het ons gemakkelijker vallen te besluiten, dat die energieën, zo ver wij ze kennen, beheerst moeten worden. Het zou ons een aansporing kunnen zijn - geestelijk zowel als

stoffelijk - een zekere zelfdiscipline te betrachten; een zekere dwang aan het "ik" op te leggen desnoods, opdat gelijkmatigheid besta. Een mens, die gelijkmatig is in al zijn reacties, in al zijn denken, kan zeer snel reageren, zal nooit overrompeld worden, kan zeer grote energieën hanteren zonder daardoor zelfs zijn menselijke of geestelijke kwaliteiten te verliezen. En dat is misschien wel een belangrijk punt.

U moet me niet kwalijk nemen, dat ik dan ook dit betoog niet alleen wil zien als een technische uiteenzetting maar als een deel van de noodzakelijke studie voor zelfkennis. U moogt alles vergeten, wat u vanavond heeft gehoord, wanneer u dit u steeds maar wilt herinneren:

Rond u is alles kracht; in uzelf is alles kracht; dat wat ge zijt - een samenstel van krachten van verschillende geaardheid - is te beheersen, indien één kracht sterk genoeg is om alle andere te beheersen en zonodig te nivelleren;

Die kracht bezit u. Dat is het denkend vermogen: het denken. Niet alleen in de beperkt stoffelijke zin, maar ook zoals het geestelijk bestaat: het bewustzijn plus alle processen erin. Dit kan zo sterk gericht worden en geconcentreerd, dat alle andere krachtprocessen, zoals die in een menselijk of lager geestelijk leven voorkomen, daarmee precies kunnen worden gericht volgens eigen wil en wens.

Verder is het ook belangrijk u daarbij te realiseren, dat er achter elk van deze verschijnselen en krachten de primaire kracht staat als drager van alle dingen. Indien u zich steeds realiseert, dat elk verschijnsel uit die primaire kracht stamt, zult u in staat zijn in een concentreren op deze primaire kracht alle verschijnselen ervan te beheersen, zover het nodig is.

Het gaat ons dus niet alleen om de techniek maar om de persoonlijke toepassing; om de beheersing, die de mens verwerven kan. Een beheersing, die u - evenzeer als elke geest - onmiddellijk ten dienste staat van af het ogenblik, dat u zich realiseert, wat er zich in u afspeelt. Uw gevoelens zijn krachten. Maar krachten, die geregeerd kunnen worden, indien ze gebonden worden aan het begrip. Begrijp uw gevoelens en wees meester, niet alleen over uzelf maar over vele krachten in de wereld. Begrijp uw streven. Zoek het doel van uw leven, zoals ge dat zelf ziet, eerlijk voor uzelf te erkennen. En ge zult meer bereiken, ge zult gelukkiger zijn.

En, vrienden, begrijp dan ook, dat wat er zich in en rond u afspeelt, ontelbare malen op vele verschillende vlakken rond u wordt herhaald. Dan heeft u niet alleen techniek, maar misschien ook iets wat u aanspoort om zelf intenser en werkelijker te leven en het leven van anderen, het bestaan van anderen meer te respecteren. Wanneer ik ondanks alles met mijn betoog daar iets toe heb mogen bijdragen; dan hoop ik, dat u de onbegrijpelijkheden op de koop toe wilt nemen.

:--:--:--:--:--:--: